

Haskap – jagode, ki so podobne borovnicam

Aljaž Dolhar iz Predoselj prideluje haskap jagode, ki so po obliki, barvi in okusu bolj podobne borovnicam. Strokovnjaki jim pripisujejo številne zdravilne učinke.

CVETO ZAPLOTNIK

Predoslje – V Sloveniji ni veliko pridelovalcev haskap jagod, na Gorenjskem je eden redkih Aljaž Dolhar iz Predoselj, ki jih prideluje na očetovi njivi v bližini posestva Brdo. Prve sadike, kupil jih je na Poljskem, je posadil pred petimi leti, na enem hektarju površine jih goji okoli tri tisoč. Pred tremi leti je pridelavo iz konvencionalne preusmeril v ekološko, to vsakoletno potrjuje s certifikatom. Za gnojenje odteje

Haskap jagode zaradi zdravilnih učinkov imenujejo tudi jagode večne mladosti ali jagode dolgega življenja in dobrega vida. »So dober antioksidant, malo kalorične, vsebujejo veliko vitamina C...« našteva Aljaž.

uporablja le za ekološko pridelavo dovoljena gnojila, za uporabo kakršnikoli fitofarmaceutskih sredstev tudi ni potrebe. V prihodnje načrtuje, da bi na njivi, ki skupno obsega 2,7 hektarja, posadil še od štiri do pet tisoč sadik in z njimi nadomestil

Aljaž Dolhar, eden redkih pridelovalcev haskap jagod na Gorenjskem, v nasadu v bližini posestva Brdo / Foto: Cveto Zaplotnik

tudi okoli tisoč goji jagod, ki jih prideluje že od leta 2017 dalje. Goji jagod bo ohranil le še kakšno vrsto.

Pridelava ni zahtevna

»Tradicionalnih poljščin je na Gorenjskem dovolj, hotel sem kaj novega, nekaj, kar bi mi bilo izziv,« razloge za pridelavo haskapa pojasnjuje Aljaž in dodaja, da pridelava travnatih jagod v gorenjskih podnebni in vremenskih razmerah ni

posebej zahtevna. Pravi, da je mlade sadike treba le dobro zalivati, od boleznih omenjena plesen, ki je za zdaj v nasadu še niso imeli, kot največje škodljivce pa izdvaja skorce in »tiste na dveh nogah«, ki kradejo jagode in lomijo vejice grmičevja. Tudi lani, ko je bila suša, nasada ni dodatno zalival, vse sadike so preživele in pridelek je bil dokaj normalen. Za oskrbo hektar velikega nasada potrebuje na leto od 160 do 180 delovnih ur. Za obrezovanje grmičev najame za to usposobljenega izvajalca, med deli, ki jih opravlja sam, mu največ časa vzame košnja trave med vrstami.

V nasadu vsaj dve različni sorti

»Pomembno je, da sta v nasadu vsaj dve različni sorti, ki se medsebojno oprašujeta. Pa ne le to: pomembno je, da tudi cvetita v približno istem času,« razkriva Aljaž eno od skrivnosti uspešne pridelave haskap jagod.

Prideluje pet različnih sort, ki se med seboj razlikujejo po obliki, okusu in tudi namenu uporabe. Prvič so obrodile že prvo leto po saditvi, v polni rodnosti bodo čez dve leti. Grmiči zrastejo od enega do dveh metrov visoko. Dozorijo ob koncu maja ali v prvih junijskih dneh, to je odvisno od vremena, taktat se tudi začne obiranje.

Pričakujejo dober pridelek

»Letos bo pridelek kar dober, pričakujem od tri do pet ton jagod,« pravi Aljaž in dodaja, da jagode za zdaj obirajo še ročno. Doslej so jih prodajali odkupovalcu iz Maribora, letos bodo za prodajo celotne količine morali poskrbeti sami. Nekaj jih bodo obrali v lastni režiji; sicer pa bodo kupcem omogočili, da jih naberejo sami. Potrošniki lahko uživajo sveže, lahko jih predelajo ali zamrznejo, uporabijo za marmelade, sokove, jogurte, sladolede...

Jagode haskap bodo začeli obirati okrog 10. junija.

Foto: Cveto Zaplotnik

Ptičja gripa pri navadni čigri v Medvodah

CVETO ZAPLOTNIK

Medvode – V upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) so potrdili nov primer ptičje gripe (visoko patogene aviarne influence), tokrat pri navadni čigri v Medvodah. Ker se bolezen lahko prenaša tudi preko živali, ki pridejo v stik s poginjenimi ptičji ali njihovimi izločki, v upravi prosijo sprehajalce, da se izogibajo vodnim površinam, na katerih se nahajajo vodne ptice, in da jih ne krmijo. V primeru, da opazijo poginjene vodne ptice, naj pokličejo številko 112.

Da bi v državi zmanjšali tveganje za prenos virusa s prostoživečih ptic na perutnino, še naprej veljajo na celotnem ozemlju Slovenije priporočila, ki jih je sprejelo Državno središče za nadzor bolezni. Priporočila je

mogoče najti na posebni spletni strani UVHVVR za aviarno influenco.

V upravi pozivajo rejce perutnine in ptič v ujetništvu, da v primeru, ko opazijo več kot 20-odstotno zmanjšanje porabe krme in vode, več kot 5-odstotni padec nesnosti, povišan dnevni pogin ali katerega od kliničnih znakov bolezni, o tem takoj obvestijo svojega veterinarja. Klinični znaki so ravnodušnost živali, nasršnost perja, zmanjšano oziroma neobičajno oglašanje, kihanje, kašljanje, izcedek iz nosnic, oteklina podkožja ter tekoči in zeleno ali belo obarvani iztrebki. Pri živalih se lahko pojavijo tudi živčne motnje – tresenje in zavijanje glave in vratu, krčji in nekoordinirano gibanje, živali težko stojijo, so neaktivne, imajo spuščene peruti...

Upravno sodišče zaustavilo odstrel medvedov

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Potem ko je ministristvo za naravne vire in prostor 13. aprila izdalo upravljalcem lovišč dovoljenje za odstrel 235 rjavih medvedov v 122 loviščih, kjer jih je največ in kjer so zabeležili največ konfliktnih situacij, je upravno sodišče po tožbi okoljske organizacije Alpe Adria Green izdalo začasno odredbo, s katero je 25. maja zaustavilo odvzem medvedov iz narave. Upravljalci lovišč so po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije v času do izdaje začasnih odredb odstrelili že 180 rjavih medvedov.

Kot pojasnjujejo na ministristvu, sta strokovni predlog za izdajo dovoljenja pripravila Zavod za gozdove Slovenije in Zavod za varstvo narave, pri tem pa sta upoštevala dodatno ekspertizo Biotehniške fakultete, pri kateri so sodelovali vodilni raziskovalci

medveda v Sloveniji. Po njihovi oceni je bilo lani spomladi v Sloveniji skoraj 1100 medvedov, z letošnjim odstrelom 235 medvedov pa bi se približali številki 800 medvedov, kar je cilj za obvladljivo sobivanje medvedov in prebivalstva.

V okoljski organizaciji Alpe Adria Green ocenjuje, da gre za genocid nad strogo zavarovano živalsko vrsto pod pretežno strokovnosti. Ekspertiza, na kateri temelji dovoljenje za odstrel, po njihovem mnenju neprimerno prikazuje podatke o povečanju števila konfliktov; 655 medvedov, kolikor jih je bilo z dovoljenjem države odstreljenih v zadnjih treh letih (ali še bodo), ni ogrozilo človeških življenj ali škodovalo premoženju, so se pa s tem – tako pravijo v Alpe Adria Green – skoraj za milijon evrov napolnile denarnice neznanih prejemnikov.

Prikaz delovanja kmetijske mehanizacije

Mojstrana – Društvo podeželske mladine Zgornjesavske doline pripravlja v okviru praznovanja 30-letnice društva v petek, 9. junija, za začetkom ob sedmih zvečer na smučišču v Mojstrani prikaz delovanja kmetijske mehanizacije SIP, Gorenc in Agrometal. Po prikazu bo veselica z ansambлом Svizci, začela se bo ob pol devetih.

Novi direktor uprave za varno hrano

Kranj – Vlada je na seji prejšnji teden z mesta generalnega direktorja uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin razrešila Matjaža Gučka in za vršilca dolžnosti direktorja za največ pol leta imenovala dr. Janeza Posedija. Posedi ima bogate delovne izkušnje na področjih, ki so v pristojnosti uprave, saj je upravo vodil že tudi v obdobju 2015–2020.

Kontrola cen pridelkov in izdelkov

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ministristvo za gospodarstvo, turizem in šport je izdalo odredbo o obveznem rednem pošiljanju podatkov o cenah kmetijskih pridelkov oziroma živilskih proizvodov, na podlagi katerih želi vlada v prehranskem sektorju spremljati, analizirati in kontrolirati gibanje cen

nekaterih izdelkov. Uredba bo začela veljati 1. julija in bo veljala pol leta. Zavezanici za poročanje bodo pridelovalci, posredniki, pridelovalci in trgovci, in sicer vsi, ki imajo vsaj pol milijona evrov letnega prometa. Podatke bodo sporočali v informacijski sistem, ki ga bo vzpostavila agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja.

Država bo v skladu z odredbo zbirala podatke o cenah, količinah in poreklu za žita, meso, mleko, jajca, sadje in zelenjavo. Od kmetijskih pridelkov bo zbirala podatke o pšenici, govejem, svinjskem in piščančjem mesu, nepredelanem svežem mleku, jajc in svežih jabolkih, od živilskih izdelkov pa o pšenični moki,

belem, polbelem in črnem kruhu, govejem, svinjskem in piščančjem mesu s kostjo ali brez kosti, posušenem, soljenem oziroma dimljenem mesu, svežem polnomastnem in posnetem mleku, jogurtu brez dodatkov, poltrdem siru, jajc, jabolkih, bananah, limonah, listnati solati, krompirju, čebuli in korenju.